

DUNÁNTÚLI HAZÁNK

Keresztény kisgazda- és földmives-párti politikai lap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pápa, Jókai Mór utca 15.
Telefonszáma: 14.
Előfizetési árak: egész évre 180 K, félévre 90 K,
negyedévre 40 K, egy óra 19-30 K. Egyes száma ára 2 K.

Felolós szerkesztő:
ZSILAVY SÁNDOR.

A keresztény kisgazda- és földmives-szövetség
hivatalos lapja.
Megjelenik minden pénteken és vasárnap.

Szemle.

Tán csak a közelmúlt napokban, sőt órákban is foszlányokban szakadt le rólunk az izgalom verítéke, fogunk ragogott a belső hidegtől, mely nem a testet, de a lelket rázza: ha arra gondoltunk, hogy Nyugat-Magyarország drágagyöngye, Sopron sorsa is csak egy hajszálon, az ingatag tömeghangulat kiszámíthatatlan jobbra-vagy balra lendülésén fordul meg. Mert lehet, hogy a tragikus sors titkos keze még nem merült ki a süjtölő csapásokban, mely ennek a saját magától elrúit, Istentől, embertől elhagyatott, csupa ellenséges idegenektől körülvett, Európa középhegységként ide-ülkölt — mindenkitől gyűlölt, jobb sorsra érdemes magyarnak a fejére lehullhat. Azonban mégis, még e nehéz percek súlyos, emésztő gondolatai közül is titánként emeli ki fejét az a retentó óriása a nyomorúságnak és szenvedésnek, melyről a fővárosi lapok adnak hírt, jelentvőn, hogy a budapesti állami gyermekmenedékhely, mely a békéldobeli létszám: 40—50 gyermek számára épült-tett, nem tudja ellátni azt a 350—400 gyermeket annak rendje-módja szerint, akiket a nyomor odakényszerít. Eltekintve attól, hogy ezek a szegény kis gyermekek nem érzik soha a szerető anyai szív édes melegét, azt a megfizethetetlen, minden önfejlődésre kész, dedegető sugarú életnek, melynek neve anyai szeretet: ezek a kis számkivetettjei a ridig életnek, 6-ával, 8-ával fekszenek egy kis ágyacskában, durva, nehéz, fatápu cipő gyötri gyöngye lábaeszkajukat. Alsóruhájuk — ha van — sárga zsákvászonból készült. De a gyermek-sereg fele még így is mezítelen lábaeszkával topog a kövel kipadlózott szobában, alsóruhájuk nincs és egy szál flanelingféle az egész öltözködésük és ez utóbbi is az amerikai misszió szeretetadományából került ki. Igaz! szegények, koldusszegények vagyunk. Az is igaz, hogy valamennyiünk közül legkoldusabb a magyar állam. Éppen azért meddő a népjóléti miniszter minden igyekezete, hogy a szegény kis nyomorultakon segítsen; akik meleg párna és takaró nélkül, kitéve a zsuffoltság következtében mindenféle ragadós betegségnek: biztos martaléka a halálnak vagy tán a még ennél is rosszabb elcsenevészesedésnek. Már pedig a jövő Magyarországnak acéloskaru, buzogányokli magyarakra van szüksége és nem szegény-vérű, görbehátú, angolkóros nemzedékre. Fogjon tehát össze szegény és gazdag egyaránt, akinek csak egy morzsányi feleslege is van és adjá oda áldozatos, krisztusi lélekkel azt e szent célra mind, amit csak adhat, akár fillér, akár korona az. Mert nincs, nem is lesz, de ne is legyen fel-

támadása annak a veszni készült népnek, amelyik bitangjában pusztulni hagyja a jövő reménységének virágbimbóját: a szerencsétlen, elhagyott kisi gyermekeket.

TÁVIRATOK.

Szerdán megkezdődött a soproni népszavazás.

Sopron, dec. 14.
A szavazó listák szerint Sopron városában, Brennbergen kívül, 18.700 jogos szavazó van. Ezek közül ma délután 4 óráig 13.450-en adták le szavazataikat. Este 7 óráig pedig 16 ezren összesen. A szavazást valamennyi szavazó helyiségben lezárták, kivéve a 8—9. sz. helyiséget, ahol a szavazást holnap folytatják. A szavazás alkalmával különösebb incidens nem történt; a hangulat nem hangos, hanem lelkes. A szavazási urnákat szombatig lepecsételve őrzik, amikor azután felbontják és a szavazatokat összeolvassák.

Sopron, dec. 14.
A szavazás a legnagyobb rendben folyik. Az I. számú kerületben komolyabb incidens történt. A szavazásra kijelölt épületben, a lépcső a nagy embertömeg alatt leszakadt. Hármán kezüket törték, míg egy a lábát törte. Többen kisebb sérüléseket szenvedtek. A sebeket gyorsan bekötötték és a szavazás zavartalanul folyt tovább. A leadott (szerda estig) 13.450 szavazat közül 3000 Ausztria és 10.450 Magyarország mellett szót.

Indítvány az összes államok konferenciájára tárgyalásban.

Bern, dec. 15.
A svájci táviró-ügynökség jelentése szerint Graber szocialista a nemzeti tanácsban indítványt tett, amely szerint a szövetségtanács foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy valamennyi államot egy konferenciára hívjanak meg, mely az európai gazdasági élet talpraállítását célzó intézkedéseket beszélje meg és léptesse életbe.

Felemlik a jugoszláv vasúti díjat.

Grác, dec. 15.
A Tages Post beigrádi jelentése szerint a jugoszláviai államvasutak január 1-től kezdve a személydíjszabást 15%-al, a podgyász- és áru díjszabást 10%-al felemlték. A jövő szombaton forgalomba helyezik a München—Belgrádi gyorsvonati összeköttetést Salzburg és Laibachon át.

Sopron és vidéke.

Kedves olvasóm, jer, add a kezed, zarándokoljunk el legalább lélekben oda, hol e nagy pillanatokban hazánk testének egyik legszebb, legrághabb, legföltettebb része válságban vajdik.

Ne kívánd tőlem, hogy most az undorító politikai labirintusba vezesselek, hoi lelkiismeretlen emberek ádáz szócátákat vivnak, gonoszul törvén egymás megsemmisítésére. Hol porba rángatnak mindent, mi ma még tekintélyt jelentene, a magyar erényt, a megpróbáltatások nehéz napjaiban a szoros testvéri összefogást mutatná a reánk minden oldalról acsarkodó ellenségeink előtt.

Jer! hallgasd! hogy dobog a czenki sirboltban a „legnagyobb magyar“, Széchenyi István szive, jer! hallgasd! szerencsétlen hazájáért mint sir, mint zokog. Ne bántsa füleidet a soktornyú dunaparti palotából kihangzó farizeusi kiabálás, fojtsd el zihved hangos dobogását s várjuk ezren, tízezren, milliónyian, lélekzetet visszafojlvá, mit hoznak reánk a közeli pillanatok.

Ne várj te azoktól semmit, kik vezéridnek tolták fel magukat s most vessző-paripákon lovagolva, fűziasipot fűjva, kicsinyes egyéni érdekek után hajszolódnak. Az a néhány ember, ki arcazinét kaméleon-módjára változtatja ott a „tisztelt Házban“, nem a nemzet igazi képviselői, hanem egyszerű, haszontalan, rossz gyerekek, kik hancuroznak a nemzet nagy kertjében és még akkor is pokoli zsvajt csapnak, mikor a közeli szomszédban vajudó nagybeteg van, kinek lázasan lüktefő életerén a nép millióinak aggódo lelke ott pihen. Ők nem törődnek, nem számolnak azzal, mi lesz egyéni magatartásuk, rendezavaró föllépésük, haszontalan szájaskodásuk következménye Sopron és vidéke polgáira, ők csak alkalmat keresnek a szereplésre, hogy nevük minél gyakrabban ott diszelegessen a hírlapi tudósításokban.

Hol az irányító jelszó, melyet a „nemzet képviselőinek“ kellett volna világgá kiáltani; hoi a propaganda, melyet a sebesszárnnyú sajtónak kellett volna széthordani és hol van mind az a lelkesítő motívum, mely felrázta volna a lelkeket, belezúgta volna a legstiketebb fülebbe is: Sopron és vidéke veszélyben van... Minden hallgat és az isszonyu csöndbe beledöng néhány kősa éji bogár.

Am hagyod őket, intézzék kicsinyes sérelmeiket, folytassák személyes gyűlölködésüket. Te és veled együtt sok millió-

nyian szálljatok el lélekben Sopronba, mutassátok be, hogy mi a magyar lelkek igaz kívánsága: *Sopron és vidéke miéink maradjon.*

En hiszem és meg vagyok győződve, hogy az igaz magyar lelkek fenséges nagy egyesülése lesz az a magnetikus erő, mely a vajdó beteg életébe új erőt önt, gondolkozása öntudatra bírja és Sopron vidékének polgársága meg fogja tudni az által mutatni, hogy rendületlenül ragaszkodik az ősi röghöz, azt idegen barázdához hasítani nem engedi.

A lelkek egyesülése Sopron diadala s a magyarság igaz öröme leend. D.

Hirdetések az ünnepi számban jutányos árért közöltnék.

Január 15-ig fizethető a kedvezményes vagyonváltás.

A nemzetgyűléses egyesült pénzügyi és földmívelésügyi bizottsága a múlt hét végén tárgyalta *Temesváry* Imre képviselőnek az ingatlan vagyonváltásról szóló törvény módosítására benyújtott javaslatát. *Temesváry* ismertetése után *Schandl* Károly államtitkár, *Gadl* Gaszton helyeselték az indítványt. A vita során azonban a pénzügyminiszter ragaszkodott ahhoz, hogy ezt a javaslatot most ne tárgyalják, ellenben hajlandó az indemnitási (költségváltás) törvénybe olyan módosításokat és pótlásokat behozni, amelyekkel ez a kérdés közmegegyezésre megoldható lesz? Az indítványozó a pénzügyminiszter kijelentése után visszavonta törvényjavaslatát, a bizottság elfogadta a pénzügyminiszter kijelentését. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az indemnitási javaslatban a következő irányelvek szerint hajlandó intézkedni:

1. Az ezerkoronás buzaárban való fizetés határidejét 1922 január 15-éig meghosszabbítja.

2. E kedvezményben részesül mindenki, aki december 7-étől kezdve az egész vagyonváltásának legalább nyolcvan százalékát készpénzben (felerészben hadikölcsön vagy pénztárjeggyel, huszezer koronánál kisebb összegű vagyonváltásnál pénztári elismervénnyel) befizeti.

3. Aki nem akarja, vagy nem tudja az egész vagyonváltás nyolcvan százalékát megfizetni, az jövő aratásig vagyonváltásából fizetést teljesíteni nem tartozik és akkor az akkori buzaárak szerint lesz majd köteles a vagyonváltását megfizetni.

4. Aki eddig esetleg a váltásának csak egy bizonyos részét fizette be, jogosítva van január 15-éig ezerkoronás buzaárral a vagyonváltását teljes vagy nyolcvan százalékig kiegyenlíteni.

5. Az egyszerre való fizetés esetére a törvényben biztosított ötszázalékos levonáshoz ezeknek a fizetőknél is joguk van.

6. Akinél váltása huszezer koronánál nem több, ezt a községi vagy városi pénztárnál is fizetheti, míg a nagyobb összeg csak az állampénztárnál fizethető.

Ezt a rendelkezést a hét folyamán falragaszokon fogják közhírré tenni.

Itt említjük meg, hogy a Ker. Kiszgazda- és Földmívelés Szövetség központi elnöksége ismételt felirattal fordult a vagyonváltás lefizetési határidejének meghosszabbítása iránt a pénzügyminiszterhez és úgy hisszük, némi kis része az elnökségnek is van abban, hogy a határidőt öt héttel meghosszabbították.

Visszatérték a harangok.

Egyszer — Istenem, hisz' nem is oly régen volt, midőn még nemzeti dicsőségünk zenithéjén állott — szivetrázó zokogással leszállított fenséges trónotok magasságából és elmentetek messze-messze, oda, hol vérrózsák illatoztak; hol testvéreink jajszó nélkül, mosolygó, boldog büszkeséggel életet adtak a Haza boldogságáért; elmentetek azok közé, kiknek akkor a legnagyobb szükségük volt reátok, elmentetek a harctérre, hogy mint eget-földet rengető ágyuk hirdessétek Isten dicsőségének magaslatára után a magyarság hatalmát. Elmentetek, itthon könnyes szemekkel váltak el tőletek s ott künn, hol most már csak a korhadó fakeresztek sok ezernyi tömege mesél a fájón bűgő szél hangján az éjszakai órában a magyar áldozatkészségről, hősiességről — ott künn örömtől itasult katonáink pirosó arccal fogadtak benneteket, mint hatalmas segítő, védő várakat. S a magyar karok, a magyar harang-ágyuk győztek... győztek... míg aztán egy borzalmas, zord októberi éjszakán minden elveszett... elveszett az Isten s vele a magyar haza is, pedig ti mind kettőt egyaránt hűséggel szolgáltatok. Jött a könny, szenvedés, a megpróbáltatások kínos golgothája s ajkunkon átkokkal panaszoltuk a kisértések perceiben, hogy magyarnak szánt bennünket végzetünk. Hiányoztatok közülünk, hogy ércakjakot ezüstös csengésben kitarásra, hitre, bizalomra, szeretetre, testvéri egyetértésre buzdítsa csüggedő lelkeinket. Hiányoztatok... nagyon hiányoztatok... Minő tengere a könnynek hullott utánatok, mekkora tellege a sóhajnak szállt vágyón érteket?

A könny, a sóhaj, a vágy testet öltött, mert megijodva, megújodva, ismét visszatértetek hozzánk; szentesges lakotok hűséges pás ztorának, *Gerstner* Ignác apát-plébánosnak buzgózkodása s a hívek áldozatkészsége folytán — hogy hirdessétek Isten soha nem multható dicsőségét.

Legyetek áldottak ti megszentelt harangok, kik az Úr nevében jöttetek.

A fogadtatás.

Vasárnap, a délután első órájában már hatalmas tömegekben vonultak a harangok megérkezését oly türelmetlen vágygal váró emberek városunk déli kijáratá felé, a „Veszprémi út“-ra. Aki tehető, kocsin, aki nem, hát gyalog ment, hogy részese lehessen azoknak a felejthetetlen pillanatoknak, midőn a főtemplom tornyának jövődjő új lakói, a megszentelt harangok városunk falai közé megérkeznek. Sok ezer kandi szem tekintett kutató vágygal a Veszprém felé vezető országútra, lesték: „jönnek-e már?” Ott volt a társadalom minden rétege, papság, szerzetesek, katonaság, polgárság, munkások és egyszerre emberek ezernyi-ezer számban.

Valamivel három óra előtt feltűnt a város végén a két társzeker, melyet özv. *Kluge* Károlyné, *Kalmár* János, *Győrök* Imre s *Lócsy* János lovaiból összeállított négyes fogatok húztak. Első „Isten hozott“-ai és virágokkal az Irgalmas nővérek és a pápai hölgyközönség köszöntötte a veszprémi városban 9-én *Kránitz* Kálmán felszentelt püspök által megszentelt harangokat. Majd a földmívelés-iskola helyezte el a *Németh* Dénes kertészeti felügyelő által készített koszorukat a harangokon. Ezután *Csélé* Endre földmívelés-iskola tanár emelkedett beszédében köszöntötte Isten hívogató szolgáit.

Midőn a harangok és kíséretük a papság és katonaság élén várakozó *Gerstner* Ignác apát-plébános elé értek, előlépett a harangok hűséges kísérője, *Polgár* Sándor és jelentette,

hogy „Isten segítségével” meghozták a harangokat. Az öröm zajának hulláma fut át a lelkes tömegen, a hidegől megszápadt arcomok tűzrózsák gyúltak ki s a szemekben felcsillámlik a legnagyobb öröm beszédes igazgyöngye: a könny...

Az ősz apát-plébános a pillanat fenséges nagyszerűségétől meghatódva nyújtja ki karjait:

„Áldottak, kik az Úr nevében jöttök, ti felszentelt harangok” mondja örömtől remegő hangon. Gyönyörű szavakban enged visszapillantást arra az időre, mikor a pápaiak szomorúan bucsuztak harangjaiktól s igen szép fordulattal jellemzi azt a nagy örömet, mely a lelkeket most a visszatérők fogadásánál megüti, mert hisz a katonaság vitte el, most is a katonaság fogadja őket.

A mély hatású beszéd bevezése után a harangok fogadtatásához kirendelt, díszbe öltözött huszár szakasz díszűzet adott üdvözlétül s ezután megindult a hatalmas menet.

A bevonulás.

A Legény Egylet, egyesületi zászlója alatt, a Keresztény Kiszgazda és Földmívelés Szövetség pápai csoportjának hatalmas énekpara élén egy gyönyörű virágcsokorral, melynek szalagján ez állott: „A Keresztény Kiszgazda és Földmívelés Szövetség Énekpara. Pápa”; a katonaság díszszakasza, a kíséző papság és szerzetes rendek, iskolák, egyesületek s az áhitatos hívek végelethatlan tömege. Menetközben a Ker. Kiszgazda és Földmívelés Szövetség énekpara pompás összhangban betanult énekeket adott elő, a kíséző hívek pedig régi Mária-dalokat énekeltek. Végig a Jókai utcán és Fő-utcán hullámzott az embersokaság a Fő-térre.

A Fő-téren, a templom előtt dr. *Tenzlinger* József polgármester üdvözölte a harangokat a város nevében. Mélyen lélekbe ható beszédét a felebaráti szeretetre, vallás-és hazaszeretetre építette. Ezek a harangok — úgy mond — ha imára hívnak, egyben szeretetre is tanítanak. Értetik meg és zárjuk mindenkor lelkünkbe, a harangok hangján hozzánk szálló gyönyörű krisztusi tanítást: a szeretetet. Beszéde végén hálás elismeréssel emeli ki azt az áldozatkészséget, mellyel Pápa városá, a főtemplom kegyura, a hívek legszegényebbjai is buzgólkodtak, hogy az üres tornyokat mielőbb benépesíthessék. Különösen kiemeli *Gerstner* apát-plébános fáradságot nem ismerő buzgólkodását, mellyel a harangok visszaszerzésére irányuló akciót oly lankadhatatlan igyekezettel vezette.

Az ünneplők sokasága a polgármester beszéde végeztével szeretettel tüntetett az apát-plébános és a polgármester mellett, majd a katonaság díszűze zárta be a külső ünnepléseket.

A templomban.

A külső ünnepségek végeztével a funkcionáriusokon kívül mindazok, kik még helyet kaphattak, bevonultak a főtemplom hatalmas boltzata alá, hol ünnepélyes „Te Deum” volt, majd egy igen szépen előadott énekpara után *Gerstner* apát-plébános mondott szentbeszédet. A templomi ünnepekről a résztvevők nagy sokasága a „Himnusz” gyönyörű akkordjai mellett vonult el, ki-ki elvívén lelkében egy örökre feledhetetlen ünnepségek lélekemelő emléket.

—cs.

Éladó egy kitünő, jókarban levő
6 lóerős gőzlokomobil
bám. latoro esőő árért. — Bővebbet
Csóka Antalnál Borszöresdőkön.
Vasutállomás: Devecser.

Adjatok! adjatok, amit Isten adott.

Ma-holnap újra itt van szent karácsony estéje: örömnöppe az igaz szeretetnek, amikor a szivekbe, lelkekbe kell hogy beköltözzék Krisztus békeje, hite, — és részvétteljes, minden nyomort átérző lelke. Jól tudjuk, szomorú karácsonya ez ismét a magyarnak, hiszen most szakították le az utolsó, elvesztésére ítélt darabot édes hazánk szent testéből. De talán már-már betelt a keserűség pohará és karácsony szent estéjét azzal a tudattal ülheti meg minden becsületes magyar, hogy most már közeledünk — ha lassan is — a feltámadás felé. De hogy igaz, bensőséges és a nemzeti feltámadást előkészítő legyen Krisztus születésének ünnepe, tegyük azt általánossá a könyöröltes szív adományaival azokra nézve is, akiknek nincs miből, ünnepet rendezni. Azoknak, akiket letiport és a nyomor igájába hajított a kegyetlen sors. Azoknak, akiknek családfennmaratójuk ott nyugszik valahol a csataterék csontmezőinek ideg tömegsírjában, akik a haza oltárán áldozták meg életüket s akiknek nyomorgó gyermeke a csonka hazában koldusként teng.

A pápai Kath. Nőegyesületek ez úton kéri a nemesszívű adakozókat, hogy segítsenek! Segítsen kiki tehetsége szerint! Akinek egy kanál liszt, zsír feleslege, egy korona többlete van, adja oda Krisztus nevében azoknak, akiknek nincs, hogy legyen mindenek szívében béke, megelégedés és szeretet a szent estén. Köteles tisztünkhez híven mi is felkérjük erre lapunk olvasóközönségét: a kisgazdákat. Hiszük, hogy megértő lélekre talál náluk e kérelem, hisz ők ott voltak mindenha és mindenütt, ahol a szenvedés, nyomor, a halál ulti diadalát. Ott voltak Galicia jeges mezőin, ott a Karaszok sziklasivatagán és ültek karácsonyt szeretet nélkül, elhagyatva mindenektől, akikhez a gyermekkori kegyelet boldog emlékezete fűzte. Nem égett a zöld fán a viaszgyertya... de égett... azért mégis égett a szivekben a Krisztus szeretete — egy bajtársias együttérzésben. Tábor, egy nagy körülvevő tábor ma is Csonkamagyarország! Éppen azért, mert minden erőre szükség van — Adjatok! adjatok, amit Isten adott —, hogy ne érezze magát senki elesettnek, lesújtottnak, hogy érezze magát szeretetek és adományok által mindenki embernek, Krisztus gyermekének, vagy legalább szegény, de sok millióval együtt szenvedő és egy boldog feltámadást jobb reményben váró magyarnak.

A pénzületi küldeményeket kérjük szerkesztőségünkbe (Jókai Mór utca 15.), a természetben valókat pedig a Szt. Benedek-rendi főgimnázium dísztermébe (f. hó 19-től 22-ig) küldeni. Adjatok! adjatok, amit Isten adott.

ELSŐ KERESZTÉNY BIZTOSÍTÓ INTÉZET Rt.

amely kizárólag keresztény és nemzeti alapítás, elfogad olcsó díjtételekkel és kedvező feltételekkel tűzbiztosításokat, jégbiztosításokat, betöréses-lopás biztosításokat, élet- és népbiztosításokat.

Más társaságnál érvényben levő biztosításokat teljes felelősség mellett vesz át

Igazgatóság:

Budapesten, IV., Fővám-tér 2., félelem.

Főkirendeltségi székhelyek: Budapest, Győr, Debrecen. Kirendeltségek: Szombathely, Kaposvár, Szigetváros, Szeged, Esztergom, Kiskunfélegyháza, Nyíregyháza, Eger, Cegléd, Kecskemét és Pápa.

Hirdessen a „Dunántúli Hazánk”-ban.

LEGÚJABB.

Nemzetgyűlés.

Budapest, dec. 15.

A nemzetgyűlés mai ülését *Bottlik* József alelnök 1/11 órakor nyitotta meg. A nemzetgyűlés Nagyatádi Szabó Istvánnak és több képviselőtársának a mentelmi ügyek sürgőssége és ennek letárgyalására vonatkozó indítványát elfogadta és kimondja a sürgősségét. Kimondja egyzsersmind azt is, hogy holnaptól kezdve 8 órás üléseket tart.

Ezután *Kiss* Menyhért szólal fel a mentelmi ügyekben, kifogásolja a vita elnyújtását, különösen a karlisták részéről, kik órák hosszat beszélnek, holott ők akarják a letartóztatott képviselőket szabadlábra helyezni. Nem kell a szavakkal játszani. A mentelmi jog annyira fontos kérdése az alkotmányos életnek és a képviselők működésének, hogy azt meg kell tartanunk abban a tisztaságában, amelyben az 1867. évi XII. t.-c. megállapította. Ha megvizsgáljuk, hogy mit követett el a négy képviselő, azt látjuk, hogy a mentelmi jog és a nemzeti fennmaradás került egymással összeütközésbe.

A mentelmi jog nem nyújthat lehetőséget a képviselőknek arra, hogy a nemzet fennmaradása ellen cselekedjenek, hisz a mentelmi jog a nemzet fennmaradását szolgálja és az olyan esetben, mint a mostani, nem lehet szó a mentelmi jog sérelméről. Azok az urak, akik le vannak tartóztatva, résztvettek az 1920. évi I. t.-c. megalkotásában, mely kimondja, hogy a királyi hatalom gyakorlása megszűnt és a nemzeti szuverenitás a nemzetgyűlést illeti. Ha ezt a törvényt a nemzetgyűlés meghozta, azt elsősorban a nemzetgyűlésnek és a nemzetgyűlés minden tagjának kell tiszteletben tartani. Amit a négy képviselő elkövetett, arra tökéletesen ráillik a lázadás, mert amikor *Rakovszky* elfogadta a királytól a miniszterelnöki kinevezést, amikor az országnak alkotmányos politikája van, amikor fegyveres erőt szervez a király visszahozatalára, amikor elvágja a telefonvonalakat, mindez klasszikus példája a lázadásnak. *Rakovszky* 15 perces ultimátumot adott a miniszterelnöknek, hogy ez alatt az idő alatt szerelje le a hadsereget, hogy *Öfelség* elfoglalhassa helyét a budai várban. A négy képviselő cselekedete magában foglalja a lázadásnak tényálladékát, mert *Rakovszky* és grófi barátjai fegyverrel akarták visszahozni a királyt s fűtyültek a kormányzóra, a nemzetgyűlésre és a magyar nép 80 százalékára, mely nem állt a hátuk mögött. Ez a nép számtalan népgyűlésen kijelentette, hogy őt a földreform érdekli, még a munkáskérdés, a drágaság leverése, nem pedig a királykérdés, akkor, amikor korog a gyomruk. A magyar népnek nem a Habsburgkirály sorsa fáj, hanem a súlyos gazdasági helyzet.

Az a politika, melyet 1918 óta csinálnak, nem egyéb, mint a nagybirtok és a nagytőke érdekében folytatott politika. Ami a mentelmi jog jogi részét illeti, kijelenti, hogy azt minden képviselővel szemben feltétlenül tiszteletben kell tartani, mert különben a nemzetgyűlés nem lenne egyéb, mint az orosz дума, mely a neki nem tetsző képviselőket Szibériába

küldte. Politikai oldalról tekintve a kérdést, szükségesnek látja, hogy visszamenjünk a magyar történelemben 1301-ig, mikor még az Árpádok ültek a magyar trónon. Nem kétséges, hogy Magyarország, a magyar fajiság a történelemben Európában addig játszott szerepet, amíg vérbeli magyar királyok ültek a magyar trónon. Ha végig tekintünk az összes nemzeti intézmények életén, akkor látjuk, hogy mindig a fajiság volt a döntő szempont, ha egyszer Magyarország, magyar nemzeti királyt akar, akkor nekünk nem kell a Habsburg és nem kell más. A nemzetgyűlés elsősorban olyan ember fejére tegye fel a magyar koronát, aki magyar földön született, magyar anyától, aki érzi a mult minden fájdalmát és szenvedését s jól tudja, hogy mi fáj ennek a nemzetnek, jól tudja, hogy mikor kell vinni a háboruba. *Mackensen* elismerte, hogy a magyar a legkiválóbb katona az összes népek között és az lett a vége, hogy Magyarország nemcsak a régi határait nem tarthatta meg, hanem olyan rossz helyzetbe került, amilyenben még nem volt. Isten csodája kell hozzá, hogy a mai Magyarország ily csonkaságában fennmaradhasson.

(Az ülés lapzártakor még tart.)

Pusztító tűzvész.

Grác, dec. 15.

A *Tages Post* laibachi jelentése szerint *Lischflatti* nagy fatelepén ma a délelőtti órákban ismeretlen okból tűz támadt. A faraktár, fűrésztelep és az összes gépek elpusztultak. A kárt 10 millió koronára becsülik.

HIREK.

— Az állam 2200 kor-ért vásárolja a búzát. A kormány, mint megirtuk, beszüntette a gabonavásárlásokat. A mai tözsdén azonban újra jelentkeztek a kormány megbizottai és nagyobb mennyiségű búzát vásároltak az ellátatlanok részére. Nagy nehézségek vannak a lisztexport körül. A Máv. ugyanis nem engedi meg, hogy teherkocsijai a megszállott területekre fussanak és így a szállítás csak az idegen államok nálunk levő vasuti kocsijaiban történhetik. A vizen való szállítás a beállott hideg időjárás miatt lehetetlen.

— A egyház már áttért a „buzavaltára”. *Fetsler* Antal győri püspök most megjelent körlevelében elrendelte, hogy az egyházi ingatlanok bérbeadásánál a bérösszeg mindenkor természetben, gabonával vorandó le, vagy pedig meghatározott mennyiségű gabonának a bér esedékessége idején uralkodó irányában állapíttassék meg. A püspök hangsúlyozza, hogy olyan bérleti szerződéseket, amelyben bérösszeg gyanánt határozott pénzösszeg szerepel, mindaddig, amíg pénzügyi helyzetünk nem stabilizálódik, semmi szín alatt sem fog jóváhagyni.

— A dobri tűzkárosultak érdekében! A polgármester felhívja a város nemesen gondolkozó közönségét, hogy Dobri község tűzkárosultjainak felsegélyezésére adományait (pénz, ételme, ruhanemű) dr. *Hermann László* városi aljegyzőhöz továbbítás céljából küldjék meg. Megjelölt község teljesen leégett és lakói földönfutókká lettek; a segítés munkája kell, hogy megélhetésüket biztosítsa.

— Újabb foglalkozásiállomány érkezik Oroszországból. A revali egyezmény alapján, mint már megírtuk, az Oroszországba toloncolt kommunisták közvetlen hozzátartozói, feleségei, gyermekei egy csoportban összegyűjtve szintén kiutazhatnak Oroszországba. Az eredeti terv szerint már a múlt hét végén Németországban keresztül Rigába, illetve Oroszországba utaztak volna. Az ázszyonok és gyermekek utazása azonban, melyre minden intézkedés megtörtént, halasztást szenvedett. Az egyezmény értelmében ugyanis az Oroszországban selymőző tüszök egyik csoportját a múlt hét-folyamán Magyarországra kellett volna irányítani, a szovjetkormány azonban egyelőre ismeretlen okoknál fogva visszatartotta őket. A külügyminiszterium megbízásából Jungerth miniszteri osztálytanácsos Revalba utazott, hogy a magyar külügyi és az orosz szovjetkormány közti megállapodások pontos végrehajtását sürgesse. Jungerth útja eredménnyel járt. A mai nap folyamán a külügyminiszterium ugyanis értesítést kapott, hogy az Oroszországban lévő tüszöink újabb csoportja néhány napon belül elhagyja az orosz földet. Viszonyásul december 20-ika körül a már Oroszországban lévő kommunisták gyermekei és feleségei és az elítélt kommunisták újabb csoportja elindul Oroszország felé.

— Nem engedik meg a sertés-kivítelt. A Közélelmezési Tanács hus és zsirálbizottsága ma délelőtti foglalkozott a sertés-piacon mutatkozó helyzettel és a sertés-kivítelt megengedését célzó kívánásokkal. Beható vita után a bizottság úgy határozott, hogy nem látja szükségesnek ezidőszerint a jelenlegi helyzet megváltoztatását és nem engedi meg a sertés vagy hus kivíteltét s ezért a kérdést levette a napirendről. Ezt az elhatározást rövidlátó közlelmezési politikának tartjuk, mert ráfetéssel termelést fenntartani és fokozni nem lehet. A mai árak mellett senki sem állít be sertéskelet hizóba, a sertésenyésztés visszafelődik, így tavaszra és nyárra szomorú következményei lehetnek az ilyen egyoldalú döntéseknek, amelyek aligha igazolják azt, hogy minden a gazdák akarata szerint történik.

— Esküdt Lajos hősködése. A kivíteli panamák egyik hőse, Esküdt Lajos a minap, amikor a vizsgáló bíró elé akarták vezetni, órével szöváltást kezdett és a fogházort arculütötte. Az ügyészség hatóság elleni erőszak miatt eljárást indított ellene.

— Az iparos-tanonciskola ünnepe. Felhívjuk a pápai iparosok és a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét az alábbiakra: A pápai iparos-tanonciskola saját helyiségében (Anna-tér) dec. 17-én este 6 órakor rajz- és a tanoncok által készített ipari tárgyak kiállításával egybekötött iskolai ünnepélyt tart a következő programmal: 1. Megnyitó. Tartja Hajnóczky Béla ipartestületi elnök. 2. Hangulatképek. Szerző és hegedűn előadja Gáthy Zoltán zenetanár. 3. Szavalt. 4. Etruszkusz alyafiság. Szabadelőadás. Tartja Sarudy György tanár. 5. Szavalt. Régi magyar népdalok. Hegedűn előadja a szerző, Gáthy Zoltán. 7. Himnusz. Helyárak: 1—4 sor 30 K, a többi ülőhely 20 K, állóhely 10 K. Felülvezetéseket köszönettel nyugtáznak. Jegyek előre válthatók Hajnóczky Árpád és Kis Tivadar könyvkereskedésében, továbbá az ipariskolai igazgatónál az intézet irodájában. A kiállítás megnyitása december 18-án, vasárnap délelőtti 11 órakor lesz. A kiállított tárgyak megtekinthetőek dec. 18-án 2—4, továbbá 19. és 20-án, mindenkor 9—12 és délután 2—4 óráig. A jutalmakat karácsony másnapján, vagyis dec. 26-án délelőtti 10 órakor fogják kiosztani. A kiállítás megtekinthető díjtalan.

— Megint újabb vagyonváltás. A magyar gazdasági élet Kállay Tibor pénzügyminiszter szombaton elhangzott nyilatkozatának a hatása alatt áll. A pénzügyi bizottság ülésén ugyanis bejelentette, hogy az eddigi vagyonváltások a folyó kiadások fedezésére szükségesek. Ennélfogva az államháztartás egyensúlyának a rendbehozatalához újabb vagyonváltások behajtásához kell folyamodni. A nyilatkozatnak csak tegnap terjedt el a híre és mindenhol nagy meglepetést okozott. Úgy halljuk, hogy az úgynevezett pénzügyi bizottság ma délutáni ülésén folytatása lesz, amennyiben a bizottság több tagja máris kijelentette, hogy az államháztartás újabb vagyonváltásokról kérdést fog intézni Kállay Tibor pénzügyminiszterhez. A magyar pénzügyi nyugtalansággal fogadták a pénzügyminiszter tervét és nagy izgalommal várják a ma délutáni bizottsági ülést, mert arra számítanak, hogy ezen az ülésen Kállay Tibor nyitlan felfedi pénzügyi terveit. Erre eddig nem tudott alkalmat találni, mert a nemzetgyűlésen folyó mentelmi vita megakadályozta a pénzügyminisztert abban, hogy expozéját elmondhassa.

— Száraz és hideg idő várható. A meteorológiai intézet jelenti: A légnyomás maximuma Lengyelország fölött helyét megtartotta, de Irsország felé is emelkedik a barométer. A minimum Északon van, de délen Svájc környékén is nagy a depresszió. Az idő a kontinensen részben felhős, száraz és hideg. A minimum 20 fok. Északon csős és viharos az idő, nevezetesen a norvég partokon. Hazánkban részben felhős, száraz és hideg az idő. A hőmérséklet a tegnapi nap folyamán selőli sem ment a fagypontra fölé. Ma reggeli minimum igen sok helyütt meghaladja 1—2 fokkal a 9—10 fokot. Időprognózis: Egyelőre részben felhős, túlynyomán száraz és hideg idő várható, sok helyütt a fagy enyhülése valószínű.

Daráláshoz

Motorbenzin Gépolaj
Motorhengerolaj Gőzhengerolaj
Sárga gépszir Gyanta
Csapágyfém Gépszij
Ponyva Varrószij
Zsák Klingerit
Mérlegek Asbest Pakolások

békebeli minőségben garanciával
raktárról azonnal kaphatók

Hütter Vilmos

műszaki és gépkereskedőnél.
„Lister” angol motorok magyarországi képviselője.
PÁPA, Fő-tér 17. Telefon 121.

TOCSIK ÉS MIKA

rőfős-üzlete PÁPA Fő-tér 21. szám.
Gyolcs, vászon, sifon, kanavász, festett karton,
női pamut- és gyapjuszövetek, barchet-árak, finom
grenadinok, fejkendőek stb., mindenféle rőfős-árak és
különösen dús választék mindennemű férfi-szövetekben.
Szolid kereszény kiszolgálás.

Tőzsde.

Berlin: 2-90. Newyork: 516.
Milanó: 23-90. Prága: 6-20.
Budapest: 0-80. Zágráb: 2-05
Varsó: 0-16. Bécs: 0-20.
Osztrák bélyegzett: 0-12.

Terménytőzsde:

Buzában lanyha, a rozs és az árpa szintén el van hanyagolva. A rozs 20 fillérrel, a takarmány árpa 50 fillérrel esett, a maltnok tartózkodnak a vásárlástól.

Hivatalos árfolyam.

Buza, tiszavidéki: 2175.
Buza, fehér- és pestmegyei: 2130—2160.
Rozs: 1420—1440.
Árpa: 1650—1660.
Sörárpa: 1750—1850.
Köles: 1600—1650.
Zab: 1460—1465.
Tengeri: 1725—1750.
Korpa: 950—970.

Szerkesztő: Dénes Sándor.

Lapfőmunkás: Zsifkovics Sándor.

Pápa, 1921 Főiskolai könyvtáron.

Hornyolt cementeserép

kapható

KUNT TESTVÉREK

építésmestereknél PÁPA, Kertsor-utca 27.

Eladó egy Brünn—Königsfeldi gyártmányú

5—6 lőerős benzin-lokomobil

egy 4-es eséplővel

Vajai Ferencnél, Szentbékállá. (Zala m.)

Elsőrendű állami

lipicai mén

január 1-én kezdődő fedeztetési idényére előjegyzéseket elfogad a pápai m. kir. földmivessiskola igazgatósága.

Jókai Mór utca 15. szám alatti

emeletes ház

szabadkézből eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó egy vasból való és egy eserépszemekből összerakható asztal-sparherdt.

Megtekinthető Viasz-utca 15. szám alatt.